

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**FREE TO
CODE**

Improving Digital and Coding Skills for Inmates

Intellectual Output 1

*Raport de bune practici în
codare pentru cursanții privați
de libertate*

| Raport Sintetic

Număr proiect: 2018-1-RO01-
KA204-049298

Asturia vzw

avaca
TECHNOLOGIES

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

_Intellectual Output 1

BEST PRACTICES REPORT ON CODING FOR DETAINED LEARNERS

_Parteneri Free to Code

BeCode (Belgia)

European Digital Learning Network (Italia)

Asturia vzw (Belgia)

Aproximar, Cooperativa de Solidariedade Social (Portugalia)

Avaca Technologies Consulting, Informatics AE (Grecia)

Penitenciarul Bucuresti-Jilava (România)

European Strategies Consulting (România)

_Design

Aproximar, CRL

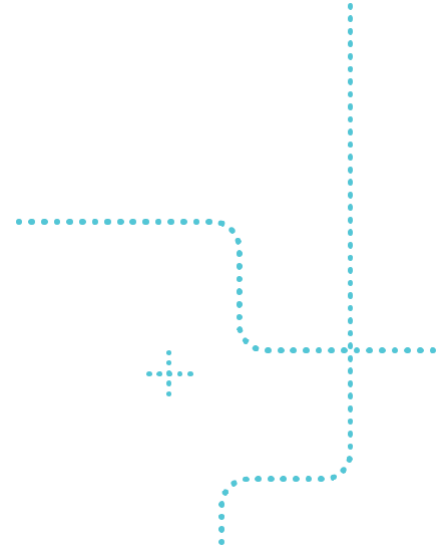

Asturia vzw

**avaca
TECHNOLOGIES**

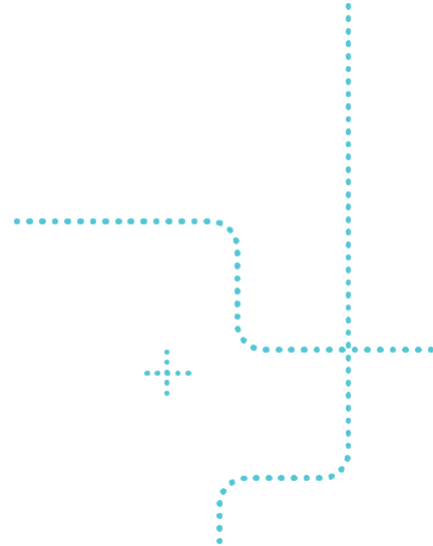

Disclaimer:

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

By supporting this publication, the European Commission does not necessarily approve the content of it. The content reflects only the opinion of the authors and the Commission cannot be held responsible for the use of this information.

_Introducere

În 2014, în închisorile din UE erau peste jumătate de milion de deținuți, inclusiv persoane condamnate care își ispășeau pedeapsa definitivă, precum și persoanele acuzate de o infracțiune. Prin urmare, este un număr considerabil de persoane încarcerate.

Mulți dintre deținuți sunt pe cale să fie liberați în societate. Pentru a face acest lucru, contextul european în gestionarea educației și reabilitare socială și educațională a deținuților este destul de bogat, dar nu pe deplin actualizat cu noile tendințe ale educației adulților din Europa, care gravitează în jurul competențelor digitale și al inovației sociale.

Potrivit Comisiei Europene, DG EAC (The Survey of Adult Skills EC-PIAAC), scopul educației adulților ar trebui să fie de a sprijini creșterea economică și competitivitatea, a asigura o dezvoltare incluzivă și echitabilă, de a oferi beneficii socio-economice, dar și beneficii individuale, în termeni de dezvoltare personală și profesională, abilitare, adaptabilitate, angajare și participare activă în societate.

Acesta este ceea ce intenționează să facă prezentul proiect, **PROMOVÂND EDUCAȚIA ÎN CODARE A ADULȚILOR DIN EUROPA ÎNCARCERAȚI ȘI DE A PROMOVA O DEZVOLTARE ECHITABILĂ PENTRU O INCLUZIE DIGITALĂ A PERSOANELOR VULNERABILE, CUM SUNT DEȚINUȚII CARE SE PREGĂTESC DE LIBERARE.**

Pentru a atinge acest obiectiv, proiectul începe cu o analiză aprofundată a contextului și a aspirațiilor deținuților din țările implicate în proiect. Au fost avute în vedere următoarele activități pentru a realiza această înțelegere:

1. **CADRU METODOLOGIC:** pentru a stabili un cadru comun pentru tot consorțiul;
2. **AUTO EVALUARE:** alegerea unui eșantion grup țintă pentru a implica un total de cel puțin 20 de persoane reprezentative ale grupurilor țintă per țară (deținuți 18-60) și aplicarea sondajului actualizat;
3. **RAPORTUL PRELIMINAR AL CONSTATĂRILOR:** analiza rezultatelor și elaborarea rapoartelor locale în rapoarte preliminare.
4. **ANALIZA COMPARATIVĂ ȘI DEZVOLTAREA RAPORTULUI FINAL:** principalele rezultate colectate într-un document general privind atitudinile adulților încarcerați față de codare;
5. **VALIDAREA ÎNVĂȚĂRII NON-FORMALE ȘI INFORMALE:** un acord comun între parteneri cu privire la recunoașterea rezultatelor învățării, în conformitate cu liniile directoare europene din 2015 pentru validarea învățării non-formale și informale pentru cursul care va fi dezvoltat.

1. Contextul

Situația ocupării forței de muncă din **Belgia** poate fi descrisă ca asemănătoare cu forma unei lămâi, unde ocuparea forței de muncă este concentrată puternic în categoria vârstei mijlocii (25-54), în timp ce puțini tineri (care continuă de obicei educația pentru mai mult timp) și persoanele în vârstă (care se pensionează frecvent anticipat) lucrează. Studiile pentru perioade îndelungate de timp reprezintă o evoluție pozitivă, deoarece cresc șansele obținerii unui loc de muncă, dar pensionarea anticipată a devenit inaccesibilă pentru stat care în prezent ia măsuri pentru a descuraja populația să se pensioneze prin creșterea vârstelor la care aceștia se pot pensiona.

În ciuda faptului că tinerii studiază mai mult, șomajul în rândul acestora este foarte ridicat în Belgia: 20,1%, puțin mai mare decât media UE (18,7%). Tinerii din Belgia (8,8%) abandonează studiile fără a obține o calificare (fără certificat de absolvire a școlii secundare). Prin urmare, aceștia au mult mai puține șanse de a găsi un loc de muncă decât tinerii cu calificări secundare sau superioare.

În **Italia**, rata șomajului a crescut de la izbucnirea crizei financiare mondiale. O ușoară redresare a început în 2018, dar șomajul în rândul tinerilor rămâne destul de ridicat, 37,1%. Inegalitățile regionale între nordul extrem de industrializat și dinamic și zonele rurale mai sărace din sud sunt încă mari, exacerbate și de o economie subterană considerabilă, care, după unele estimări, reprezintă până la 17% din PIB. Conform datelor înregistrate de ISTAT, Institutul Național de Statistică al Italiei, rata ocupării în martie 2019 a fost de 58,9%, în timp ce șomerii reprezentau 10,2% din populație.

În **Grecia**, odată cu criza economică, concedierile și reducerea locurilor de muncă au afectat întreaga țară, iar rata șomajului a crescut dramatic în toată țara și s-a triplat din 2008 până în 2018. Mai exact, rata șomajului în Grecia în perioada 1998 - 2018 este în medie de 16,22%, atingând un maxim istoric de 27,90% în iulie 2013 și un record minim de 7,30% în mai 2008. În ultimul trimestru al anului 2018 rata șomajului a scăzut la 18% (decembrie 2018), comparativ cu 18,3% în lunile precedente. Rămâne la cel mai scăzut nivel din iulie 2011, întrucât numărul șomerilor a scăzut cu 1,9%, până la 852 mii, iar numărul persoanelor angajate a crescut cu 0,1%, până la 3,87 milioane. Șomajul este deosebit de ridicat în rândul tinerilor (48% în februarie 2017), iar majoritatea șomerilor au rămas fără un loc de muncă de un an sau mai mult (73% în trimestrul IV 2016).

În **România**, deși la începutul anilor 90 numărul populației active în România era de aproximativ 11 milioane de persoane, din cauza migrației masive și a natalității scăzute, numărul populației active este de aproximativ 9.120.000 de persoane, dintre care doar 8.671.000 au fost angajați în 2017. Cu toate acestea, numărul șomerilor scade de la aprox. 629.000 în 2014, la aproximativ 449.000 de persoane în 2017. În 2017, majoritatea

persoanelor din România erau angajate - 73,7%, în timp ce doar 1% erau antreprenori sau liberi profesioniști (17,1%).

În ceea ce privește piața locurilor de muncă din **Portugalia**, în 2018, au fost în jur de 5,2 milioane de persoane populație activă, cu o rată de activitate de 59,0%. Concentrându-ne pe ocuparea forței de muncă, în 2017 rata șomajului a fost de 8,9% (462,8 mii persoane), în scădere cu 7,3 puncte procentuale față de 2013 (a marcat cea mai mare valoare din 1998). Anul 2018 a extins succesiunea descendenței (care a început în 2014) a ratei șomajului, o valoare mai mică poate fi regăsită doar în 2008 înainte de criză (7,6%). Din cele 4,8 milioane de persoane angajate în 2018, dacă sunt împărțite pe sectoare de activitate, în acel an în jur de 285 mii de persoane lucrau în sectorul primar, aproximativ 1,2 milioane lucrau în sectorul secundar și restul de 3,4 milioane în sectorul terțiar.

Cele mai multe locuri de muncă din **Belgia** sunt în servicii. Sectorul principal cu cel mai mare număr de lucrători este sectorul terțiar, care reprezintă 43% din ocuparea salarizată, urmat de sectorul serviciilor cuaternare cu 38% și sectorul secundar (industrie și construcții) cu 18,5%. În sectorul cuaternar, sănătatea și asistența socială sunt de departe cele mai importante domenii (15,2% din totalul angajaților), urmate de educație, cu 10,3%. Lucrătorii din acest sector sunt preponderent cu calificări înalte, având o educație universitară. Cu 5,3%, construcțiile sunt cel mai mare angajator din sectorul secundar, industria alimentară și a băuturilor urmând cu mult în urmă, cu doar 2,3%.

Italia este o țară principal industrială, sectorul secundar reprezentând 21,4% din PIB și angajând 26,1% din populația activă. Activitatea industrială a țării este concentrată în partea de nord a țării, inclusiv în orașe precum Torino, Milano și Veneția. O mare parte din industria italiană este compusă din întreprinderi familiale mici și mijlocii, majoritatea companiilor industriale italiene având mai puțin de 50 de angajați. Italia este cel mai mare exportator global de bunuri de lux (îmbrăcăminte, mașini etc.). Alte mari industrii italiene includ mașini de precizie, autovehicule, produse chimice, produse farmaceutice, articole electrice, modă și îmbrăcăminte.

Sectorul serviciilor constituie 66,3% din PIB-ul italian și angajează 70% din forța de muncă a țării. Turismul este una dintre industriile cu cea mai rapidă creștere și cea mai profitabilă din Italia, deoarece Italia este a cincea țară cea mai vizitată la nivel internațional și a treia cea mai vizitată din Europa. Se estimează că mai mult de jumătate din cele 5 milioane de companii din Italia sunt active în sectorul terțiar.

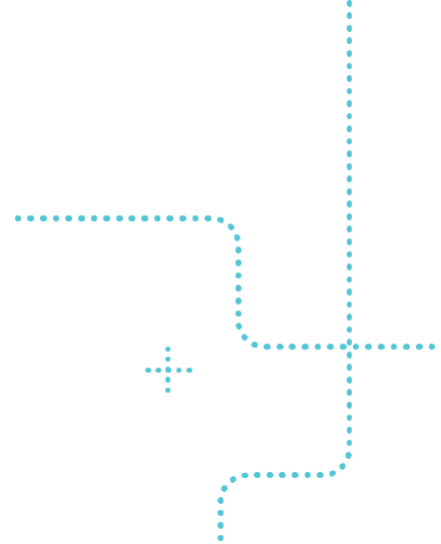
În **România**, exporturile și importurile de bunuri și servicii reprezintă 85% din PIB, în timp ce agricultura, silvicultura și pescuitul reprezintă 4% din PIB. Industria, inclusiv construcțiile acoperă 30% din PIB (dintre care unele se reflectă și în export/import). Majoritatea sectoarelor economice se extind în ceea ce privește numărul de angajați. TIC a fost în 2017 sectorul economiei cu cea mai mare creștere - 11,1% față de 2016. În același timp, rata locurilor de muncă vacante pentru sectorul IT și comunicare a crescut de la 0,73% în 2014 la 1,26% în 2017, ceea ce implică necesitatea ca noi populații să fie atrase de acest sector.

În ceea ce privește piața muncii în sectorul TIC din **Portugalia**, o companie de consultanță în recrutare a elaborat un studiu de analiză a datelor bazat pe 4000 de interviuri aplicate la sfârșitul anului 2017 și în primele luni ale anului 2018. Au ajuns la concluzia că profesioniștii din **domeniul TIC sunt tot mai căutați, ceea ce se traduce printr-o mai mare cerere pentru un număr din ce în ce mai mic de profesioniști**: acest lucru se datorează nu numai

fenomenului erei digitale, ci și unei „scurgeri de talent” cu care se confruntă Portugalia - profesioniștii sunt conștienți de valoarea lor și nu sunt doar în căutarea unor salarii mai bune, ci și a unui proiect cu calitate, competitivitatea companiilor și oportunitățile de progres în carieră (aspecte pe care le găsesc cu ușurință în alte țări).

Unele dintre cele mai importante industrii pentru **Grecia** sunt industriile maritime, precum și sectorul turismului. Exportul de mărfuri a crescut, în timp ce importurile au scăzut, determinând îmbunătățirea deficitului comercial într-un ritm lent, dar constant.

1.1. Situația generală a activităților și tendințelor infracționale

Rata infracționalității în România a avut o evoluție sinuoasă în ultimii ani. Urmează o tendință descendentă din 2014 până în 2017, de la 1.799 la 1.510 infracțiuni/100.000 de locuitori. Cu toate acestea, această tendință nu este constantă, deoarece se inversează în 2018, când rata criminalității a crescut la 1.555 infracțiuni/100.000 de locuitori. Motivele care stau la baza acestei realități ar putea fi complexe și ar putea fi legate de o nouă lege privind recursul compensatoriu care accelerează liberările din penitenciar.

În ceea ce privește populația penitenciarelor, la 31.12.2018, în sistemul penitenciar românesc erau 20.792 deținuți, din care 19.844 bărbați și 948 femei. Din totalul de 20.792, 813 au fost cazați în spații speciale (de exemplu, spital), 1.936 în arest preventiv, 7.313 în regim semi-deschis, 3.480 în regim deschis, 5.262 în regim închis, 1.352 în securitate maximă, 395 în centrele de detenție și 241 în centrele educaționale.

În ceea ce privește detențiunea pe viață, au existat 157 de cazuri. 883 cu o pedeapsă de peste 20 de ani, 1.200 cu o pedeapsă de 15 la 20 de ani, 2.043 pentru o pedeapsă de 10-15 ani, 5.200 pentru o perioadă de 5-10 ani, 6.749 pentru 2-5 ani, 1.531 pentru 1-2 ani, și 433 pentru o pedeapsă mai mică de un an. Tendința descendentă a populației penitenciare poate fi observată și în numărul fluxurilor: de la 40.008 deținuți în 2017 la 34.902 deținuți în 2018.

Penitenciarele din Italia sunt clasificate fie drept Casa Circondariale (CC), fie ca Casa di Reclusione (CR). Penitenciarele CC găzduiesc deținuți în arest preventiv și cu sentințe scurte, în timp ce închisorile CR găzduiesc deținuți condamnați. Distincția devine estompată de faptul că unele închisori CC au secțiuni pentru deținuți condamnați și invers. Deținuții care executat termenul de încarcerare, dar rămân sub supraveghere sunt deținuți fie într-o Casă di Lavoro (CL), fie în Colonia Penale (PC).

Închisorile italiene sunt în general foarte vechi și nu sunt în stare bună, cu condiții precare din cauza lipsei de finanțare. Aceste vechi închisori nu garantează un nivel de trai adecvat pentru deținuți, în ciuda scăderilor recente ale supraaglomerării.

Numărul infracțiunilor raportate în Italia a scăzut în ultimii ani. După un vârf în 2012-2013, cu aproape 2,9 milioane de infracțiuni, numărul faptelor infracționale a scăzut la 2,2 milioane în 2017/2018.

Capacitatea oficială a sistemului penitenciar din Grecia este de 9.935 deținuți. În prezent, populația penitenciară în total (inclusiv deținuții în arest preventivi) era de 10.580 la 01.03.2019: deținuții în arest preventiv (procent din populația penitenciară) 31,1%, deținuții femei 5,2%, deținuți tineri 1,5%, deținuți străini 52,9%.

Portugalia are în prezent 49 de unități penitenciare în toată țara, cu o capacitate maximă de 12934 deținuți. La 15 decembrie 2018, populația era de 11963 deținuți, cu un număr de 1000 de persoane sub capacitatea maximă. 94% bărbați și 6% femei, 84,7% portughezi, iar restul de 15,3% erau străini. Trebuie remarcat faptul că 2018 a fost primul an, din 2012, în care nu s-a experimentat supraaglomerarea în închisorile portugheze. În 2012, rata de încarcerare a fost de 130 de deținuți la 100000 de locuitori, în 2014 a fost de 135 (cea mai mare rată înregistrată), iar în 2016 a fost de 134.

Reflectând situația din întreaga Europă, grupurile infracționale **belgiene** se angajează adesea în mai multe activități infracționale decât să se specializeze într-o singură activitate. Acestea includ - printre alte infracțiuni - traficul de droguri, arme de foc, traficul de persoane și spălarea banilor.

Traficul de droguri este principala activitate a grupurilor infracționale din **Belgia**. Țara este unul dintre cei mai importanți producători și distribuitori de droguri sintetice (cum ar fi MDMA și amfetamine) și cannabis din Europa, precum și de noi substanțe psihoactive (NPS). Plantațiile de cannabis și laboratoarele de droguri sintetice sunt concentrate în principal la granița cu Țările de Jos, ocazional cu lanțuri comune de producție. Belgia este, de asemenea, unul dintre cele trei puncte principale de intrare pentru cocaină în Europa - alături de Spania și Olanda - și pare a fi cel mai traficat drog din țară.

1.2. Educație

Printre aspectele centrale ale educației adulților din penitenciare, se numără cel al reintegrării profesionale după perioada de detenție, deoarece cursul de formare propus în perioada de detenție trebuie să poată contribui la reintegrarea în societate. Profesorii și formatorii care lucrează în penitenciare se confruntă cu un context educațional și de formare care este uneori considerat a fi dezorganizat și lipsit de planificare concretă.

În Italia, toate penitenciarele oferă școlarizare și formare profesională, iar 17.096 deținuți (inclusiv 8.507 străini) au participat la un tip de școlarizare sau formare în cursul anului. Există o rată de succes de 41,5% pentru cursurile desfășurate și un număr de 1.930 de deținuți care urmează unul dintre cele 170 de cursuri de formare profesională, inclusiv gătit, grădinărit, tehnologia informației, inginerie electrică și frumusețe.

Educația în penitenciar a fost introdusă pentru prima dată în scopul creșterii nivelului de alfabetizare în rândul deținuților, scop care se păstrează și astăzi. Dacă în 1958, la momentul înființării Școlilor Penitenciare, erau aproape exclusiv persoanele cu cetățenie italiană care trebuiau să învețe să citească și să scrie (așa cum se indică într-un act ministerial din 19481), astăzi cursurile de alfabetizare se adresează în mare parte deținuților străini. Școala este, de asemenea, un instrument de educație socială și emancipare. Constituția stabilește principiile importante în domeniul educației și, în special, articolul 34 recunoaște educația ca un drept fundamental.

Conform datelor furnizate de Ministerul Justiției, în ultimii ani deținuții au participat în principal la cursuri de instruire care vizează obținerea unei diplome de învățământ secundar (aproximativ 7.000) sau calificarea la examenul de gimnaziu (aproximativ 5.000) și elementar (aproximativ 2.500).

În Grecia, Second Chance Schools oferă educație echivalentă cu educația formală a școlii secundare. Second Chance Schools (SCS) din penitenciarele grecești au fost înființate în 2004, având ca scop combaterea excluziunii sociale a deținuților. SCS îi ajută pe deținuți să aibă o șansă la educație prin cursurile predate în detenție. Second Chance Schools este o școală publică gratuită și inovatoare de educație pentru adulți, cu o durată totală de studiu de aproximativ 2 ani academici. Deținuții cu vârsta de peste 18 ani care nu au absolvit învățământul obligatoriu de 9 ani, au o a doua șansă să îl finalizeze și li se va oferi o calificare echivalentă cu diploma de liceu. Scopurile SCS se concentrează pe combaterea excluziunii sociale, îmbunătățirea capacității de angajare și participarea activă a deținuților în procesul economic, social și politic, precum și creșterea dezvoltării, ocupării forței de muncă și coeziunii sociale.

Programul săptămânal constă în 25 de ore de predare, iar cursurile se desfășoară dimineața, de luni până vineri. Este foarte important să menționăm că alfabetizarea digitală face parte din cursul educațional al SCS. Cursurile predate sunt: Limba greacă, Matematică, Limba engleză, Tehnologia informației, Educație socială, Educație pentru mediu, Științe naturale, Educație culturală și orientare (îndrumare și consultare privind ocuparea forței de muncă și probleme de dezvoltare a carierei). În cadrul modulelor se pune un accent deosebit pe

dobândirea și dezvoltarea abilităților de bază, competențelor și cunoștințelor generale, utilizarea noilor tehnologii, învățarea unei limbi străine, consiliere și orientare profesională, pentru a îmbunătăți în mod semnificativ accesul deținuților pe piața muncii. Există 63 de Second Chance Schools (SCS) în toate cele 13 regiuni ale Greciei.

1.3. Formare profesională

Cursurile de formare profesională pentru persoanele private de libertate se adresează tuturor categoriilor de deținuți care au nevoie de sprijin pentru integrarea pe piața muncii. Cursuri de croitorie, muncitor comercial, tâmplar, bucătar, ospătar, curs de operator, validarea și prelucrarea datelor sunt doar câteva dintre cursurile organizate în sistemul penitenciar.

Un procent semnificativ din populația penitenciară este alcătuită din deținuți ale căror cunoștințe se încadrează în limitele inferioare, care au un grad scăzut de înțelegere și prezintă un interes redus pentru activitățile școlare. Având în vedere aceste considerații, se justifică intervenția axată pe cultivarea cunoștințelor și depășirea cadrului informațional actual, a cărui sferă îngustă generează deseori dificultăți de înțelegere, comunicare și, în consecință, duce la apariția comportamentelor dezadaptative.

În penitenciarele din Belgia, deținuților li se permite cel puțin o oră și, uneori, mai mult timp de curte. Curțile sunt compuse dintr-o curte înconjurată de ziduri înalte (și, uneori, cu o plasă de prevenire a evadării). Participarea la o activitate (cursuri, instruire, muncă) înlocuiește accesul în curte.

Activitățile sunt organizate de asociații externe și depind de permisiunea fiecărei unități corecționale. Ofertele sunt limitate. Activitățile oferite de facilitățile corecționale pot fi grupate în diferite categorii:

- Cultură și sport (artă, cinema, scris, citit, muzică, grădinărit, sport individual și de grup, teatru).
- Training și învățare (formare profesională și generală, informare și orientare, IT, limbi străine, permis de conducere, prim ajutor).
- Post-liberare (asistență cu un proiect profesional, sesiune de informare, platformă de reintegrare).
- Psihosocial (activități atât pentru copii, cât și pentru părinți, grup pentru liberarea condiționată, linii telefonice verzi, vizitatori voluntari, sprijin psihologic, follow-up social).
- Sănătate (activități de grup, tratament pentru dependență, sesiuni de informare, prevenire).

Nu există un număr clar de deținuți care participă la aceste activități. În practică, numărul ar trebui să fie aleatoriu și să depindă de o multitudine de factori (numărul de agenți prezenți, vizite, curte etc.). Deținuților cu sancțiuni disciplinare li se interzic adesea activitățile, chiar dacă infracțiunea nu poate fi probată.

În Portugalia, Protocol Center for Vocational Training for the Justice Sector este o instituție de stat care promovează activități de formare pentru tineri și adulți în vederea reintegrării lor în societate. Are 3 axe de formare și una dintre ele, numită „Formare pentru incluziune”, este destinată grupurilor țintă specifice: șomeri de lungă durată, imigranți, persoane cu dizabilități, deținuți și foști deținuți. Cursanții vor primi certificare în modulele pe care le finalizează cu succes. Conform Raportului de activitate din 2017 al DGRSP, există 24 de activități educaționale/profesionale în care 4 828 deținuți au încheiat studii de formare profesională în 2017 (respectiv 3 782 și 1 046) și 5 623 deținuți (3 870 în învățământ și 1 753 în formare profesională) au fost înscriși la cursuri de formare în 31.12.2017.

1.4. Formarea actuală pentru alfabetizarea digitală

În România, programele de formare pentru alfabetizare digitală au ca scop reunirea dimensiunii descriptiv-informative cu cea normativă, interogativă-reflexivă și valorificatoare, precum și cea practică care vizează formarea competențelor generale, a competențelor specifice și, nu în ultimul rând, formarea/dezvoltarea unor atitudini și valori care susțin adaptarea și integrarea persoanei private de libertate în timpul detenției și post-detenție, cu accent pe facilitarea incluziunii sociale. Aceste cursuri sunt destinate persoanelor private de libertate care au studii superioare, nu au cursuri anterioare, stăpânesc bine limba română și mai au cel puțin 3 luni până la liberare. Principalele activități vizează dobândirea și dezvoltarea abilităților digitale în utilizarea pachetului software Microsoft, îmbogățirea nivelului de informații pentru a facilita inserția deținuților pe piața muncii prin dobândirea de noi competențe. Deoarece acest curs se realizează cu personalul penitenciarului, nu există posibilitatea de a certifica aceste competențe digitale printr-un document certificat de Ministerul Educației.

Cu toate acestea, până în 2017, sistemul penitenciar a beneficiat de un program de instruire IT în care ambii - deținuți și personal - au urmat cursuri de IT. TIC training in the Romanian prison system on European standards” a fost un program despre promovarea incluziunii sociale cu obiective specifice:

- Să ofere pregătire profesională în TIC (ECDL START / Equal Skills) pentru 2000 de deținuți cu vârste cuprinse între 16 și 45 de ani din penitenciarele naționale, pentru a-și îmbunătăți accesul pe piața muncii după liberare.
- Să ofere pregătire profesională în TIC pentru 1600 de angajați din penitenciarele naționale, cu vârsta cuprinsă între 25-54 de ani, pentru a-și îmbunătăți competențele în cadrul atribuțiilor și activităților profesionale cu deținuții.
- Dezvoltarea unui sistem dinamic cu 16 săli de clasă mobile, active la scală națională într-o perioadă de 30 de luni, pentru a forma grupul țintă.
- Dezvoltarea unei rețele naționale de 100 de formatori profesioniști în domeniul TIC, pentru a îmbunătăți procesul de instruire în cadrul unităților penitenciare naționale.

Instruirea pentru alfabetizarea digitală în Belgia- Formal learning Flemish Communicaty. Aranjamentele instituționale joacă un rol în finanțarea învățării adulților. În conformitate cu noua legislație a Parlamentului flamand, 2018, finanțarea instituțională a centrelor de educație a adulților (CAE) și a centrelor de educație de bază pentru adulți (CABE) este în curs de reformare. Anterior, centrele de educație pentru adulți aveau puține stimulente pentru a viza grupurile vulnerabile, cum ar fi deținuții. Cu toate acestea, conform noului decret, resurse suplimentare vor fi alocate centrelor pe baza pentru participare grupurilor țintă vulnerabile, inclusiv a celor fără certificat de învățământ secundar, a persoanelor în căutarea unui loc de muncă care nu lucrează și a deținuților. De asemenea, centrele vor primi un „bonus de calificare” atunci când participanții finalizează cu succes programul și își obțin certificatul. Bonusul de calificare este destinat să stimuleze centrele să ofere îndrumări adaptate studenților pentru a-i ajuta să își finalizeze cursul, precum și să acorde studenților beneficii pe baza competențelor dobândite anterior. Guvernul se așteaptă ca aceste reforme să îmbunătățească direcționarea resurselor de învățare a adulților către grupuri mai vulnerabile.

Instruirea alfabetizării digitale în penitenciarele grecești are loc prin lecțiile oferite în Second Chance Schools. Un studiu de caz care se concentrează pe alfabetizarea IT este o bună încercare de a explora problemele educaționale în Second Chance Schools, în speranța că rezultatele vor fi utile în cercetări ulterioare și la scală mai mare. Obiectivul studiului a fost de a investiga atitudinile deținuților care frecventează Second Chance School față de utilizarea computerelor. Cercetarea a avut loc în februarie 2014. Treizeci și opt de studenți deținuți, din diferite țări, cu vârste cuprinse între 21 și 45 de ani, care erau înscriși în anii 1 și 2 ai Second Chance School au fost subiecții studiului. Cercetarea a arătat că respondenții erau foarte entuziași în privința învățării despre computere, dar majoritatea erau anxioși că vor putea șterge accidental cantități mari de date. Studiul arată că elevii consideră computerele esențiale în educație și la locul de muncă și, de asemenea, cred că sunt capabili să dobândească abilități relevante. De asemenea, ei recunosc că utilizarea tehnologiei în procesul educațional este un factor foarte important în procesul învățării de succes, deoarece le permite elevilor să învețe mai mult, în mai puțin timp. Mai mult, ei cred că tehnologia le permite studenților să-și monitorizeze propriul proces de învățare și le oferă, de asemenea, acces prin simpla apăsare a unui buton la o cantitate mare de informații.

Rezultatul final al cercetării a dezvăluit o anxietate crescută cu privire la computere, probabil deoarece studenții deținuți au acces limitat la acestea. Acest aspect ar putea fi un obstacol în procesul de învățare din cauza reticenței în a utiliza un computer.

Potrivit altor sondaje care utilizează același chestionar, rezultatele au fost similare. De asemenea, un sondaj comparativ în rândul studenților care nu sunt deținuți a arătat un stres scăzut cu privire la computere.

În concluzie, cercetătorii consideră că posibila anxietate crescută cu privire la computere se datorează faptului că eșantionul a fost format din cursanți care sunt închiși și au acces limitat la utilizarea computerului – doar în timpul funcționării școlii, timp de câteva ore pe zi și nu pot stăpâni utilizarea computerelor și a tehnologiei din cauza cadrului strict de funcționare a penitenciarului.

În 2014, în Portugalia, ca urmare a încurajării Ministerului Justiției pentru proiecte inovatoare, DGRSP împreună cu o entitate din sectorul terțiar și din sectorul privat au dezvoltat un proiect pilot (între 2015 și 2016) numit EPRIS cu scopul de a studia posibilitatea de e-learning ca instrument pedagogic pentru promovarea incluziunii digitale. Principalul grup țintă au fost deținuții femei dintr-un penitenciar portughez și a luat în considerare nu numai problemele legate de egalitatea de gen ale femeilor aflate în detenție, ci și viitoarea lor reintegrare socială, în așteptarea dificultăților viitoare asociate acestui proces. Acest proiect a dezvoltat un curs de formare cu o durată de 216 ore pe o perioadă de 12 luni, iar cursanții au fost aleși de către tehnicienii instituției de solidaritate socială care și-au dezvoltat munca direct cu deținuții. Deținuții au avut câteva condiții prealabile: disponibilitate și interes pentru participarea; cunoștințe minime de calculator (din perspectiva utilizatorului); clasa a șasea (școlarizare minimă); timp de detenție mai mare decât cel necesar pentru implementarea primei faze a proiectului. Au fost utilizate două chestionare pentru evaluarea competențelor, unul în faza inițială și celălalt în faza finală a instruirii. Analiza datelor a arătat că deținuții consideră că experiența de formare în e-learning le-a dat încrederea că încă mai au capacitatea de a întreprinde noi competențe, cu impact asupra perspectivelor legate de o inserție viitoare pe piața muncii.

2. Sondaj Free to Code

Scopul chestionarului Free to Code este de a înțelege abilitățile IT ale deținuților, de a afla nivelului lor educațional TIC, de a detecta cât de familiarizați sunt cu codarea și, de asemenea, de a investiga interesele pentru a participa la un program de învățare al codării. De asemenea, sondajul oferă participanților posibilitatea de a afla despre obiectivele proiectului și de a le stimula curiozitatea pentru implicarea viitoare.

Acest raport se bazează pe sondajele trimise de partenerii din Grecia, Belgia, România și Italia.

Sondajul a fost realizat în aprilie 2019 în șase penitenciare: unul în Portugalia, unul în Grecia – penitenciar pentru deținuții dependenți de droguri numită KATK, unul în Italia, unul în România - Penitenciarul Jilava și 3 în Belgia Merksplas, Turnhout și Wortel. Un total de 148 de chestionare au fost aplicate unui număr de 123 **deținuți** bărbați și 25 de **foști deținuți** - 36 de chestionare în Belgia, 39 în România, 20 în Grecia, 28 în Portugalia și 25 în Italia.

Autoritățile corecționale din fiecare cele 6 penitenciare și-au dat acordul aplicării chestionarului Free to Code. A fost foarte important să ne asigurăm că cercetarea noastră va respecta anonimitatea deținuților și de a exclude posibilitatea ca vor fi colectate orice informații personale de la respondenți. De asemenea, s-a convenit că cercetarea respectă cerințele etice, iar deținuții vor participa la cercetare voluntar și niciunul dintre ei nu va fi obligat să participe.

De asemenea, trebuie remarcat că întrebările originale în engleză ale chestionarului au fost traduse în română, greacă, italiană, portugheză și franceză.

Vârstele deținuților care au participat la sondaj au fost în mare parte între 35 - 44 (52) și 25-34 (46) ani. Șapte participanți au avut între 18-24, 29 între 45-54 și 6 între 55-64 de ani.

Statutul lor educațional - absolvenți de liceu (59), absolvenți de școala elementară (49), școala gimnazială (13), 14 participanți au părăsit abandonat școală, 9 participanți au obținut o diplomă de licență la universitate, un participant cu o diplomă de master și unul cu o diplomă de doctorat.

2.1. Nivelul de alfabetizare digitală

Majoritatea participanților au declarat că nivelul lor de alfabetizare digitală este - utilizator de bază - 64 (accesarea informațiilor online, e-mail și partajarea fișierelor). Treizeci și trei dintre respondenți și-au evaluat abilitățile ca începători. Patruzeci și șase dintre ei și-au estimat abilitățile ca fiind un utilizator independent sau competent.

După cum se poate observa, majoritatea participanților sunt plasați în partea inferioară a competențelor și abilităților în ceea ce privește alfabetizarea digitală. Cu toate

acestea, există și un număr semnificativ de persoane cu un nivel mai avansat de competențe.

Majoritatea participanților nu aveau cunoștințe anterioare sau experiență în codare - 81.

Cei puțini care au o experiență anterioară în codare menționează - JAVA, Magic Rip, Versa, Dual work, ECDL, C ++, COBOL, MS-DOS și IOSI - instalarea și operarea sistemelor informatice.

2.2. Planuri de viitor

Când vine vorba de domeniul în care ar dori să lucreze după liberare, majoritatea participanților au menționat construcțiile ca domeniul lor preferat (22), precum și vânzările (9). Ceilalți au menționat dezvoltarea de software și IT (7), birou și asistență administrativă (8), turism (5), sectorul public (5) finanțe (7), artă și divertisment (6), transport (3), educație (2) și organizare civilă (1).

La întrebarea dacă ar dori formarea în codare, marea majoritate a acestora (91) au declarat că ar dori să beneficieze de acest tip de formare. Cei mai mulți dintre ei ar dori să îmbunătățească abilitățile digitale de bază (72), codul din spatele programului de computer pe care îl folosim în viața de zi cu zi (57), să învețe programarea de bază a computerului (57) sau cum să scrie un program simplu (41). Treizeci și nouă dintre aceștia au menționat abilitățile transversale de calcul și conexe ca obiectiv.

Principalele motive pentru dezvoltarea acestor abilități sunt: să învețe despre ceea ce poate face tehnologia (42), să dezvolte creativitatea, să-și mențină abilitățile cognitive și să-și lărgescă interesele (27) și, de asemenea, să-i ajute să facă diferența în lume (24).

Șaizeci și cinci dintre ei s-ar imagina ca folosind abilități digitale după liberare. Cu toate acestea, un număr important dintre aceștia au menționat că nu știu dacă vor folosi aceste abilități după liberare (32).

Cei care se consideră că folosesc aceste abilități iau în considerare următoarele domenii economice: tehnician IT, programator, operator, vânzări auto și imobile, specialist financiar.

2.3. Cum ar trebui livrat trainingul?

Toți participanții din România și Grecia și-au exprimat intenția de a iniția o formare în domeniul alfabetizării digitale. În cazul Belgiei, jumătate dintre ei au declarat că nu sunt interesați să urmeze un curs de formare. În Portugalia, 22 dintre participanți s-au arătat interesați să participe la un curs de educație digitală. Majoritatea preferă instrumente de autoevaluare (33), teste (28) sau jocuri și simulare (35).

Cei mai mulți dintre ei ar dori să învețe cu un mentor (55), o combinație de metode și locuri (27), lucru în echipă (22) sau să învețe singuri folosind tutoriale (15).

Se pare că formarea interactivă unu la unu sau în grupuri mici este preferată de către participanți.

În concluzie, am putea deduce că în mod ideal ar trebui pregătite două tipuri de instruire digitală: unul pentru nivelul de bază și unul pentru nivelul mai avansat. Cu toate acestea, instruirea pentru ambele niveluri ar trebui să fie foarte practică, interactivă și legată de planurile de reintegrare pe piața muncii ale participanților (de exemplu, vânzări, programare de bază, operator etc.).